

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ
DAİRE BAŞKANLIĞI

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BİLİNÇ BOZUKLUKLARI VE CİDDİ HASTALIK DURUMUNDA İLK YARDIM

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

- Bilinç bozukluğu ve bilinç bozukluğunda ilk yardımı,
- İnme hastasında ilk yardımı,
- Sara ve çocukluk çağı nöbetinde ilk yardımı,
- Şeker hastalığı ve şeker hastalığına bağlı acil durumlarda ilk yardımı,
- Alerji ve şiddetli alerjide (anafilaksi) ilk yardımı,
- Nefes darlığı ve çok hızlı nefes alıp veren kişide ilk yardımı uygulayabilme.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

TANIMLAR

Bilinç: Kişinin kendisinden ve çevresinden haberdar olması halidir.

Bilinç bozukluğu: Bilincin hafif uyku halinden hiçbir uyarana yanıt vermediği derin uyku haline kadar olan değişimleri kapsayan durumdur. Bilinç bozukluğu ani bir şekilde veya yavaş yavaş ortaya çıkabilir.

Koma: Kişinin iç ve dış uyaranlardan haberdar olmadığı, gözlerinin kapalı olduğu ve uykuya benzeyen ancak uyandırmanın mümkün olmadığı bir durumdur.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BİLİNÇ BOZUKLUĞUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilinç bozukluğunun değerlendirilmesinde **USAY** (AVPU) ölçeği kullanılır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BİLİNÇ DURUMU DEĞERLENDİRİLMESİ (USAY/AVPU)

U (Uyanıklık/Alert): Uyanıktır ve sizinle normal şekilde konuşur. Sorduğunuz sorulara mantıklı cevaplar verir.

S (Sesli uyarılara cevap/Verbal): Sorduğunuz sorulara cevap verir. Sorulara doğru ve net (kişileri tanıma, yeri/zamanı bilme) cevap verip vermediğine dikkat edilmelidir.

A (Ağrılı uyarılara cevap/Pain): Uyanık değildir. Ağrılı uyarı verildiğinde uygulanan yeri çekmeye çalışır, yüzünü buruşturur. İki kaşın ortasına veya göğüs kemiği üzerine bastırarak ağrılı uyarı verilebilir.

Y (Yanıtsız/Unresponsive): Bilinci tamamen kapalıdır. Sesli ya da ağrılı hiçbir uyarana cevap vermez.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BİLİNÇ BOZUKLUĞU NEDENLERİ

- Baş yaralanmaları,
- İnme (Felç),
- Enfeksiyonlar,
- İlaçların yan etkileri,
- Uyuşturucu madde alımı,
- Zehirli gazların solunması,
- Kan şekeri düşüklüğü,
- Sıcak çarpması,
- Sara (Epilepsi) nöbeti,
- Kan basıncının düşmesi.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BİLİNÇ BOZUKLUĞUNDA İLK YARDIM

- Hasta/yaralının bilincini USAY'ı kullanarak değerlendirin.
- 112'yi arayın/aratin.
- Hasta/yaralının yaşam bulgularını değerlendirin.
- Bilinci kapalı ve solunumu varsa **derlenme pozisyonuna** getirin.
- Solunum yoksa **temel yaşam desteğine** başlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BİLİNÇ BOZUKLUĞUNDA İLK YARDIM

- Hasta/yaralının bilinci açık olduğu halde kendini kötü hissediyorsa, terliyorsa, bayılma hissi varsa **şok pozisyonuna** getirin.
- Hasta/yaralının solunumunu takip edin.
- Yardım gelinceye kadar yanından ayrılmayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BİLİNÇ BOZUKLUĞUNDA İLK YARDIM

Bilinci açık ya da bilinci kapalı olan kişinin yaralanma veya yaralanma şüphesi varsa pozisyonu boyun korunarak değiştirilebilir.

Boyun korunamıyorsa hasta/yaralının pozisyonu değiştirilmez.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BAYILMA (SENKOP)

Beyne giden kan akışının geçici bir süre ile azalmasından kaynaklanan kısmi veya tam bir bilinç kaybıdır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BAYILMA NEDENLERİ

- Korku, aşırı heyecan,
- Yorgunluk,
- Sıcak, kapalı ortam,
- Aniden ayağa kalkma,
- Kan şekerinin düşmesi,
- Şiddetli enfeksiyonlar,
- Kalp hastalıkları,
- Kan basıncının düşmesi.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BAYILMA BELİRTİLERİ

- Baş dönmesi,
- Bulantı, halsizlik,
- Terleme, soğuk cilt,
- Çarpıntı,
- Bulanık görme,
- Kulaklarda uğultu, çınlama.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BAYILMADA İLK YARDIM

- Düz bir zemine sırt üstü uzanmasını sağlayın.
- Sıkı giysileri gevşetin.
- **Şok pozisyonuna** getirin.
- 20. hafta ve sonrası hamilelerde hasta/yaralıyı **sol tarafına yatırın.**
- İyileşme belirtilerini gözlemleyin.
- Yaşam bulguları yoksa 112'yi arayın/arattırın ve temel yaşam desteğine başlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BAYILMA DURUMUNDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- Hasta/yaralıyı sandalye veya yüksek bir zemine oturtmayın.
- Kolonya gibi kokulu maddeler koklatmayın.
- Yiyecek, içecek vermeyin.
- Üzerine su dökmeyin.
- Tokat atmayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BAYILMA ÖNCESİ DURUM (PRESENKOP/BAYILAYAZMA)

Tam bir bayılmanın olmadığı ancak yaklaşan bilinç kaybı hissi ile karakterize bir durumdur.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BAYILMA ÖNCESİ DURUM BELİRTİLERİ

- Halsizlik,
- Baş dönmesi,
- Bulantı, kusma,
- Karın ağrısı,
- Solukluk,
- Terleme,
- Üşüme, titreme,
- Bulanık görme,
- Göz kararması,
- Bilinç bulanıklığı.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BAYILMA ÖNCESİ DURUMDA İLK YARDIM

- Yaralanmaya neden olabilecek çevredeki eşyaları uzaklaştırın.
- Bayılmayı engellemek için **fiziksel karşı basınç manevralarını** uygulayın. Fiziksel karşı basınç manevraları kan basıncını yükseltmek, belirti ve bulguları hafifletmek amacıyla vücudun kaslarının kasıldığı manevralardır. Fiziksel karşı basınç manevraları alt ve üst vücut olmak üzere iki şekilde uygulanabilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÜST VÜCUT FİZİKSEL KARŞI BASINÇ MANEVRALARI

- Her iki el birbirine **kenetlenir** ve kollar zıt yönlerde var gücüyle çekilir.
- Elinde bir nesne olsun ya da olmasın **yumruklar** var gücüyle sıkılır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÜST VÜCUT FİZİKSEL KARŞI BASINÇ MANEVRALARI

- Boyun öne doğru eğilir ve **çene göğse değdirilmeye** çalışılır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ALT VÜCUT FİZİKSEL KARŞI BASINÇ MANEVRALARI

➤ Çömelme pozisyonu alınır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ALT VÜCUT FİZİKSEL KARŞI BASINÇ MANEVRALARI

- Yatarken veya ayakta dururken bacak, karın ve kalça kasları gerilir ve **bacaklar çapraz** duruma getirilir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BAYILMA ÖNCESİ DURUMDA İLK YARDIM

- Tüm müdahalelere rağmen bayılma gerçekleşirse hasta/yaralıyı derlenme pozisyonuna getirin.
- Yaşam bulguları yoksa 112'yi arayın/aratin ve temel yaşam desteğine başlayın.
- Kişinin bayılma öncesi durumda olduğundan emin değilseniz, farklı belirtiler varsa (göğüs ağrısı vb.), kaza geçirmiş ya da kanaması varsa fiziksel karşı basınç manevralarını yaptırmayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İNME (FELÇ)

İnme beyindeki bir damarın aniden **tıkanması** ya da **kanamasına** bağlı olarak meydana gelir.

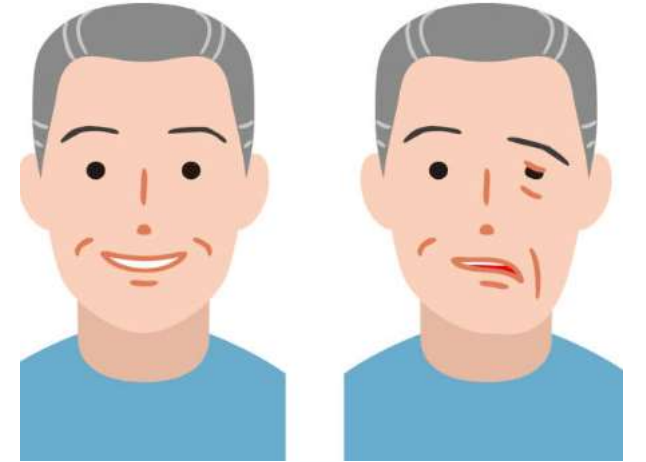

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İNME BELİRTİLERİ

- Aniden başlayan uyuşma, kuvvet kaybı,
- Görmede bulanıklık, görme kaybı,
- Konuşmada zorlanma,
- Aniden başlayan şiddetli baş ağrısı,
- Baş dönmesi, düşme,
- Ani gelişen bilinç kaybı.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İNME HASTASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- İnme belirtilerini tanımak için **FAST** ölçeğini kullanın.
- Hasta/yaralı komutlardan herhangi birini yapmakta zorlanıyorsa inme olarak kabul edin, hızla sağlık kuruluşuna nakledilmesini sağlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İNME HASTASININ DEĞERLENDİRİLMESİ (FAST)

- **F (Face-Yüz):** Kişiden gülümsemesini ya da dişlerini göstermesini isteyin. Bir taraf diğeri kadar iyi hareket etmiyorsa ve düşüyormuş gibi görünüyorsa bu inme (felç) belirtisi olabilir.
- **A (Arm-Kol):** Kişiden gözlerini kapatmasını ve kollarını yaklaşık 10 saniye boyunca öne doğru tutmasını isteyin. Bir kol hareket etmezse veya bir kol diğerkinden daha fazla aşağı doğru inerse bu inme (felç) belirtisi olabilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İNME HASTASININ DEĞERLENDİRİLMESİ (FAST)

- **S (Speech-Konuşma):** Konuşmanın değerlendirilmesi. Hastanın tekrarlaması için basit bir cümle söyleyin. Kelimeleri söylerken sorun yaşıyor, bazı kelimeleri yanlış anlıyorsa veya hiç konuşamıyorsa bu inme (felç) belirtisi olabilir.
- **T (Transfer-Nakil):** İnme geçiren hasta/yaralının zaman kaybetmeksizin bir sağlık kuruluşuna nakledilmesine karşılık gelir. Bunun için ilk yardımcı 112'yi arar/aradır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

İNMEDE İLK YARDIM

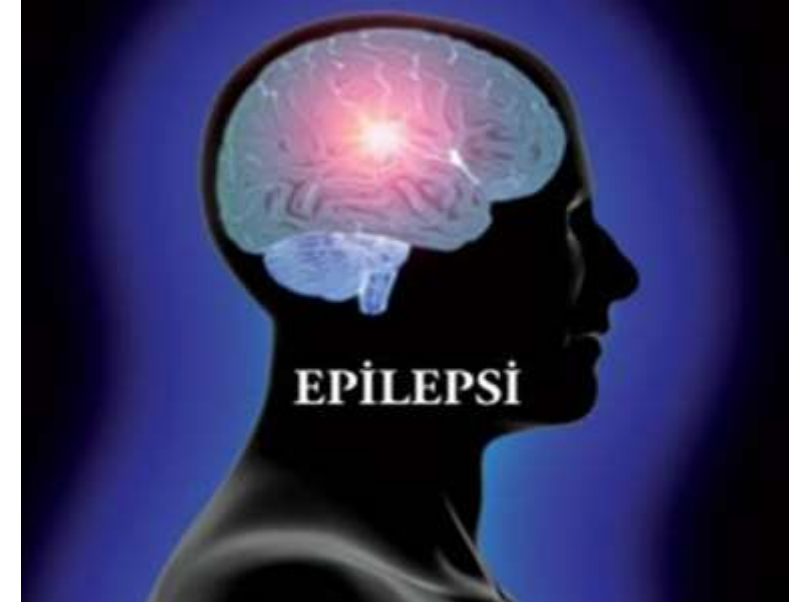
- Hasta/yaralıyı durumuna göre rahat edebileceği bir pozisyona getirin.
- Oturamıyorsa **derlenme pozisyonu** verin.
- 112'yi arayın/aratin.
- İnme geçiren hastaya **yiyecek, içecek vermeyin**.
- Yardım gelinceye kadar yanından ayrılmayın.
- Bilincini ve solunumu takip edin.
- Solunum yoksa temel yaşam desteğine başlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

SARA (EPİLEPSİ) NÖBETİ

Hasta/yaralının istemi dışında vücut kaslarının bir bölümünün ya da tamamının sarsılarak kasılmasıdır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

SARA NÖBETİ BELİRTİLERİ

- Nöbet öncesinde normalde olmayan kokuları alma veya kas kasılmaları gibi **ön belirtiler** olabilir.
- Nöbet öncesi bir bağırma, çığlık duyulabilir.
- Bazen ani bir şekilde bilincin kaybedilmesi sonrası şiddetli bir şekilde yere düşme ve bu düşme sırasında yaralanma meydana gelebilir.
- **Tüm vücutta yaygın kasılmalar** görülebilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

SARA NÖBETİ BELİRTİLERİ

- Dudaklar gri-mavi bir renk alabilir.
- Ağızdan dışarı tükürükler çıkabilir. Dil ısırılmış ise tükürük kanlı olabilir.
- İdrar ve dışkı kaçırması görülebilir.
- Nöbet biterken en son aşamada gevşeme meydana gelir, kasılmalar sonlanır.
- Nöbet sonrası hasta/yaralı uyanabilir, şaşkındır. Nerede olduğundan habersiz, uyku halinde ya da derin bir uykuya dalabilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

SARA NÖBETİ BELİRTİLERİ

Nöbet aşağıdaki hafif belirtilerle de görülebilir.

- Bir noktaya doğru dalgın bakış ve kişinin hayal dünyasına dalmış gibi görünmesi,
- İstemsiz mimik ve hareketler,
- Ağız şapırdatma veya dudak ısırma gibi hareketler,
- Anlamsız konuşma ve tekrarlayan hareketler.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

SARA NÖBETİNDE İLK YARDIM

Nöbet sırasında

- Hasta/yaralının yaralanmasına neden olabilecek eşyalar varsa uzaklaştırın.
- Başını çarpmasını engellemek için başın altına yumuşak bir malzeme koyun.
- **Nöbet süresini kaydedin.**

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

SARA NÖBETİNDE İLK YARDIM

Nöbet sonrasında

- Gerekli ise 112'yi arayın/aratin.
- **Derlenme pozisyonuna** getirin.
- Hasta/yaralının yaşam bulgularını takip edin, yanından ayrılmayın.
- Solunum yoksa 112 aranmamışsa arayın/aratin ve temel yaşam desteğine başlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

NÖBET GEÇİREN HASTA/YARALIDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- **Nöbeti durdurmaya çalışmayın.**
- Yiyecek, içecek vermeyin.
- Nöbet sırasında çeneyi açmaya veya bir cisim koymaya çalışmayın.
- Üzerine su dökmeyin.
- Başka bir alana taşımaya çalışmayın. Bunun yerine bulunduğu ortamı güvenli hale getirin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

SARA NÖBETİNDE 112'NİN ARANMASI GEREKEN DURUMLAR

- İlk defa nöbet geçiriyorsa,
- Nöbet **5 dakikadan fazla** sürdüyse,
- Tekrarlayan nöbetler geçiriyorsa,
- Nöbet sırasında yaralanmaya maruz kaldıysa,
- Nöbet sonrasında bilinç açılmıyorsa,
- Yaşam bulguları yoksa.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

SARA NÖBETİNDE İLK YARDIM

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇOCUKLUK ÇAĞINDA ATEŞE BAĞLI NÖBET

Beş yaş altı çocuklarda enfeksiyonlara bağlı ortaya çıkan yüksek ateş nöbetlere neden olabilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇOCUKLUK ÇAĞINDA ATEŞE BAĞLI NÖBET BELİRTİLERİ

- Yüksek ateş,
- Kaslarda sertleşme,
- Yüz, kollar ve bacaklarda kontrolsüz kasılmalar,
- Gözlerde yukarı doğru kayma,
- İdrar ve dışkı kaçıрма,
- Dudak, kulak, tırnaklar ve yüzde morarma,
- Bilinç kaybı.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇOCUKLUK ÇAĞINDA ATEŞE BAĞLI NÖBETTE İLK YARDIM

Çocukluk çağı nöbetinde 112 mutlaka aranmalıdır.

- Çocuğun giysilerini çıkarın.
- Etrafını güvenli duruma getirerek yaralanmasını engelleyin.
- Çocuğu derlenme pozisyonuna getirin.
- **Oda sıcaklığında su** ve temiz havlu ile vücut sıcaklığını düşürmeye çalışın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇOCUKLUK ÇAĞI NÖBETİNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- **Nöbeti durdurmaya çalışmayın.**
- Yiyecek, içecek vermeyin.
- Nöbet sırasında çeneyi açmaya veya bir cisim koymaya çalışmayın.
- Üzerine soğuk su dökmeyin.
- Başka bir alana taşımaya çalışmayın. Bunun yerine bulunduğu ortamı güvenli hale getirin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜ

Şeker hastalarında fazla miktarda insülin yapılması, az yemek yeme, ağır egzersiz yapılması gibi nedenlere bağlı olarak kan şekeri seviyesinin **hayatı tehdit eden sınırların altına düşmesidir.**

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜ BELİRTİLERİ

- Halsizlik,
- Dikkat eksikliği,
- Konuşmada bozulma,
- Titreme,
- Çarpıntı,
- Bulantı,
- Sıcaklık hissi, terleme,
- Görme bulanıklığı,
- Uykuya meyil,
- Bilinç kaybı.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜNDE İLK YARDIM

Bilinci açık ve kusmuyorsa

- Hasta/yaralının oturmasını veya uzanmasını sağlayın.
- Yanında şeker varsa verin. Şeker yoksa meyve suyu, şekerli süt veya reçel verebilirsiniz.
- Şeker verdikten sonra belirtiler hemen düzelmeyebilir. **10-15 dakika bekleyin**, belirtiler düzeliyorsa şeker vermeye devam edin.
- 112'yi arayın/aratin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜNDE İLK YARDIM

Bilinci kapalı ise

- Hasta/yaralıyı derlenme pozisyonuna getirin.
- Yanında kalın.
- Yaşam bulgularını takip edin.
- 112'yi arayın/aratin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KAN ŞEKERİ DÜŞÜKLÜĞÜNDE DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- **İnsülin yapmayın.**
- Bilinci kapalı ya da nöbet geçiriyorsa yiyecek, içecek vermeyin.
- Kan şekeri düşüklüğü ve yüksekliği belirtileri çoğu zaman birbirine benzeyebilir ve ayırt edilemeyebilir. Bu durumda **hastaya şeker verilmelidir**. Çünkü kan şekeri düşüklüğü hastayı hızlı bir şekilde ölüme götürebilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KAN ŞEKERİNİN AŞIRI YÜKSEKLİĞİ

Şeker hastalarında; yetersiz insülin kullanımı, çok fazla miktarda yemek yeme, hareketsizlik ve stres gibi nedenler kanda bulunan şeker seviyesinin **aşırı yükselmesine** neden olur. Kan şekerindeki bu yükseklik hastanın **komaya** girmesine neden olabilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KAN ŞEKERİ AŞIRI YÜKSEKLİĞİ BELİRTİLERİ

- Bulantı, kusma,
- Bulanık görme,
- **Nefeste çürük elma (aseton) kokusu,**
- Susuzluk belirtileri (susama hissi, cildin kuruması gibi),
- Çarpıntı, hızlı nefes alıp verme,
- Bilinç kaybı.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KAN ŞEKERİ AŞIRI YÜKSEKLİĞİNDE İLK YARDIM

- Hasta/yaralının reçeteli ilacını alıp almadığını sorun.
- Bilinci açıksa **su içmeye teşvik edin.**
- 112'yi arayın/aratin.
- Yardım gelinceye kadar yaşam bulgularını takip edin.
- Bilinci kapalı ve solunumu varsa derlenme pozisyonuna getirin.
- Solunum yoksa temel yaşam desteğine başlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ALERJİ

Arı sokmaları, yer fıstığı ve penisilin gibi vücudun duyarlı olduğu alerjenlere karşı bağışıklık sisteminin verdiği aşırı tepkidir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ŞİDDETLİ ALERJİ (ANAFLEKSİ)

Ağız, dil veya boğazda şişme sonrası hava yolunda daralma ve nefes almayı zorlaştıran bir tablodur. Bu aşamada artık hasta/yaralının hayatı tehdit altındadır ve hızla müdahale edilmeyi gerektirir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ŞİDDETLİ ALERJİ BELİRTİLERİ

- Dudaklar, göz kapakları, dilde şişme,
- Ses kısıklığı, konuşma güçlüğü,
- Vücutta yaygın kızarıklık, döküntü,
- Boğazda şişme hissi,
- Hırıltılı solunum, solunum zorluğu,
- Baş dönmesi,
- Sürekli öksürük,
- Bayılma,
- Karın ağrısı, kusma, ishal,
- Bilinç bulanıklığı veya kaybı.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ŞİDDETLİ ALERJİDE İLK YARDIM

- Hasta/yaralının bilinci açıksa rahat nefes alıp verebileceği **pozisyonu almasına** yardım edin.
- 112'yi arayın/aratin.
- Yaşam bulgularını takip edin.
- 112 acil yardım ekibi gelinceye kadar hasta/yaralının yanından ayrılmayın.
- Hasta/yaralının ilacı varsa kendisinin uygulamasına yardım edin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ASTIM

Hava yollarını daraltan bir hastalıktır. Bu hastalar hayatları boyunca düzenli ilaç kullanırlar. Astım atağı yaşamı tehdit edebilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ASTIM BELİRTİLERİ

- Nefes almakta zorlanma,
- Öksürük,
- Hızlı nefes alıp verme,
- Nefes verirken ıslık sesi duyulması,
- Göğüste sıkışma, ağrı hissi.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

DURUMUNUN KÖTÜLEŞTİĞİNİ GÖSTEREN BELİRTİLER

- Belirtilerde hızla kötüleşme,
- İlaçlarını kullandığı halde belirtilerin artması,
- Şiddetli nefes darlığı,
- Konuşmanın bozulması, cümle kuramama,
- Solukluk, terleme,
- Endişe, panikleme,
- Dudakların ve tırnakların gri/mavi olması,
- Bilinç kaybı.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ASTIM ATAĞINDA İLK YARDIM

- Sakin olun ve hastaya güvende olduğunu anlatın.
- Hastanın rahat nefes alacağı/oturur pozisyonu almasına yardım edin.
- **Zorla yatırmaya çalışmayın.**
- Pencereleeri açın ve sıkı giysileri gevşetin.
- Hastanın kendisine ait **ilaçlarını** (inhaler) ve mümkünse oksijen almasına yardım edin.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ASTIM ATAĞINDA İLK YARDIM

- **İlaçlarını aldıktan sonra 5 dakika** içinde durumda düzelme olmazsa 112'yi arayın/aratin.
- Bilinci kapalı ve solunum varsa derlenme pozisyonuna getirin.
- Solunumunu sürekli kontrol edin.
- 112 acil yardım ekibi gelinceye kadar hastanın yanından ayrılmayın.
- Solunum yoksa temel yaşam desteğine başlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KOAH (KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞI)

Nefes almayı zorlaştıran hava yolu tıkanıklığıdır. Genellikle sigara içenlerde görülür. Belirtilerin ortaya çıkması yıllar alır bu nedenle yaşlı kişilerde sıklıkla görülür.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KOAH BELİRTİLERİ

Belirtiler astıma benzer

- Nefes verirken ıslık ya da hışıltı sesi duyulması,
- Nefes darlığı,
- Öksürük,
- Dışardan oksijen desteği ihtiyacının olması.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KOAH ATAĞINDA İLK YARDIM

- Hastanın **rahat olduğu pozisyonu/oturur pozisyonu** almasına yardım edin.
- Zorla yatırmaya çalışmayın.
- Kendisine ait ilaçları (inhaler) ve varsa oksijen almasına yardım edin.
- İlaçları aldıktan sonra **5 dakika içinde** düzelmezse 112'yi arayın/aratin.
- Salgılarını atabilmesi için öksürmeye teşvik edin.
- 112 acil yardım ekibi gelinceye kadar hastanın yanından ayrılmayın ve yaşam bulgularını takip edin.
- Solunum yoksa temel yaşam desteğine başlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇOK HIZLI NEFES ALIP VEREN (HİPERVENTİLASYON) KİŞİ

Duygusal sıkıntılar ve stres hiperventilasyon adı verilen nefes alıp vermenin hızlanmasına neden olabilir. Bu durum uzun süre devam ederse **kandaki karbondioksit seviyesi ciddi şekilde azalır.**

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇOK HIZLI NEFES ALIP VEREN KİŞİDE BELİRTİLER

- Nefes darlığı,
- Eller, ayaklar, ağız çevresinde karıncalanma ve uyuşma,
- Baş dönmesi,
- Sersemlik hissi şeklinde belirtiler ortaya çıkabilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇOK HIZLI NEFES ALIP VEREN KİŞİDE İLK YARDIM

- Kişiye güven verin.
- Sakin bir yerde oturmasını sağlayın.
- Karın kaslarını kullanarak **burundan yavaşça nefes almasını**, aldığı nefesi bir iki saniye içinde tutmasını ve daha sonra dudaklarını büzerek **ağızdan yavaşça vermesini söyleyin**.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÖZET

1. USAY kriterleri nelerdir?
2. Bayılayazmada fiziksel karşı basınç manevraları nelerdir? Gösteriniz.
3. İnme hastasının değerlendirmesinde kullanılan FAST kriterleri nelerdir?

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

